

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

KRINČINO ANTANO VIENAŽINDŽIO PAGRINDINĖS MOKYKLOS FINANSINIO AUDITO ATASKAITA

2011 m. kovo 30 d. Nr. A – 6
Pasvalys

IŽANGA

Finansinis auditas atliktas Savivaldybės kontrolieriaus 2010 m. birželio 1 d. pavedimu Nr. PA – 7. Auditą atliko savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė.

Audituojamas subjektas – Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinė mokykla (toliau – Mokykla), adresas – Pasvalio g. 1, Krinčino mstl., Pasvalio rajonas; juridinio asmens kodas – 190617493.

Audituojamu laikotarpiu Mokyklai vadovauja direktorius Algimantas Kaminskas. Vyriausiąja buhalterė iki 2010 m. gegužės 19 d. dirbo Virginija Židonienė, nuo 2010 m. gegužės 20 d. – Deimantė Šimbelytė.

Audito tikslas – įvertinti įstaigos vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą bei ekonomiškumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2010 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai.

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti 2010 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo ir dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto statistinių ataskaitų, dalis.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie metinius finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius ir kitas ataskaitas, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pateikiama audito išvadoje.

Šioje audito ataskaitoje vartojamos sąvokos: **VSAFAS** – viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas; **VSS** – viešojo sektoriaus subjektas, **VSAKIS** - viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Mokyklos pagrindinės veiklos sritys - ugdymas pagal ikimokyklinio (priešmokyklinio) ugdymo (kodas 80.10.10), pradinio ugdymo (80.10.30) ir pagrindinio ugdymo (kodas 80.21.10.) programas.

Audito metu vertinome Mokyklos 2010 metų metinių ataskaitų rinkinį: **metines finansines ataskaitas** – Finansinės būklės ataskaitas pagal 2010-12-31 ir 2009-12-31 duomenis (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas), Veiklos rezultatų ataskaitą pagal 2010-12-31 duomenis (3-iojo VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“ 1 priedas), Grynojo turto pokyčių ataskaitą pagal 2010-12-31 duomenis (4-ojo VSAFAS „Grynojo turto pokyčių ataskaita“ 1 priedas), Pinigų srautų ataskaitą pagal 2010-12-31 duomenis (5-ojo VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“ 2 priedas), 2010 m. finansinių ataskaitų aiškinamąjį raštą (6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“); **metines biudžeto vykdymo ataskaitas** – Įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti 2010-12-31 ataskaita (forma Nr.1), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010-12-31 ataskaita (forma Nr. 2), finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai išsipareigojimų 2010-12-31 ataskaita (forma Nr. 3), Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2010-12-31 ataskaita (forma Nr.4).

Mokyklai 2010 metams buvo skirta¹ 996,5 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 744,4 tūkst. Lt - moksleivio krepšelio lėšų. Darbo užmokesčiui skirta 663,0 tūkst. Lt, specialiosioms programoms finansuoti – 6,0 tūkst. Lt, turtui įsigyti lėšų neskirta. Po patikslinimų² Mokyklai skirta 1022,6 tūkst. Lt asignavimų, iš jų –656,4 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 11,8 tūkst. Lt turtui įsigyti.

Mokykla vykdė 3 programas: valstybės deleguotų funkcijų programą 9.2.1.1. „Moksleivio krepšelis“; Savivaldybės biudžeto lėšų programą 9.2.1.1. „Mokyklos aplinkos finansavimo programa“ ir 9.2.1.1. „Specialiųjų lėšų programa“. Mokyklos direktorius 2010 m. vasario 18 d. visoms programoms patvirtino sąmatas. Tikslinant asignavimus buvo tikslinamos ir sąmatos.

2010 metais Mokyklai iš Finansų skyriaus buvo pervesta 1021,7 tūkst. Lt Savivaldybės tarybos skirtų asignavimų. Nepervesta 0,9 tūkst. Lt planuotų specialiosios programos lėšų.

¹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2010 m. vasario 10 d. sprendimu Nr. T1 –21

² Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2010 m. gegužės 26 d. sprendimas Nr. T1 – 126, 2010 m. rugpjūčio 25 d. sprendimas Nr. T1-171, 2010 m. lapkričio 3 d. sprendimas Nr. T1-228 ir 2010 m. gruodžio 22 d. sprendimas Nr. T1-267.

Be to, 2010 metais Mokykla gavo 86,8 tūkst. Lt pavedimų lėšų (iš jų: 48,5 tūkst. Lt nemokamam mokinių maitinimui; 37,0 tūkst. Lt ES lėšų projekto vykdymui; 1,0 tūkst. Lt pajamų mokesčio 2 proc. dalies parama; 0,3 tūkst. Lt kitos pavedimų lėšos). Įstaiga 2010 metais patyrė 85,8 tūkst. Lt pavedimų lėšų sąnaudų.

2010 metų Mokyklos kasinių išlaidų struktūrą pagal ekonominę klasifikaciją sudaro: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo kasinės išlaidos 859,2 tūkst. Lt arba 84,1 procento nuo visų išlaidų; prekių ir paslaugų naudojimo – 140,6 tūkst. Lt arba 13,8 procentų nuo visų išlaidų; 6,0 tūkst. Lt (0,6 procento) socialinių išmokų; 15,9 tūkst. Lt (1,5 procento) išlaidų turtui.

Įstaigos kreditinis įsiskolinimas 2010 m. sausio 1 d. – 7,1 tūkst. Lt, gruodžio 31 d. – 17,4 tūkst. Lt. Debetinių skolų Mokykla 2010 metų pradžioje turėjo 3,4 tūkst. Lt, metų pabaigoje – 3,5 tūkst. Lt.

Finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus³, siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir jais disponuojama teisėtai ir ekonomiškai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad audito metu buvo taikoma atranka ir nebuvo tikrinti visi (100 %) ūkiniai įvykiai, sudaryti sandoriai ir ūkinės operacijos.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1 proc. visų kasinių išlaidų (10,2 tūkst. Lt) – didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys, kuriame yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingas;
- 1 proc. nuo gautų finansavimo sumų (11,0 tūkst. Lt) - didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinių ataskaitų rinkinyje pateikti duomenys visais reikšmingais atžvilgiais teisingi.

Atliekant buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo vertinimą reikšmingumas netaikomas.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Audito proceso planavimo etape buvo susipažinta su įstaigos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, susipažinta su audituojamo subjekto veikla, struktūra ir apskaitos sistema, nustatyti rizikos veiksniai, galintys turėti įtakos metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumui.

Atlikus vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, nustatyta, kad dėl mažo įstaigos apskaitos darbuotojų skaičiaus nėra galimybės įdiegti vidaus kontrolės procedūrų, todėl nuspręsta atlikti tik savarankiškas audito procedūras. Pagal sudarytas audito programas atlikome savarankiškas audito procedūras šiose srityse: ilgalaikio turto, atsargų, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų

---

³ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

naudojimo išlaidų. Dalyvauta ilgalaikio turto ir trumpalaikio turto (dalinai) inventorizacijoje. Atliktas 2010 m. biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinių sudarymo ir jų teisingumo vertinimas.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio audito nuomonei pareikšti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumo ir apskaitos

1.1. Pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymo⁴ 15 straipsnio 1 dalies 1 punktą, Savivaldybės nuosavybėn neatlygintinai perduodami valstybinės žemės sklypai, kuriuose yra statiniai ir įrenginiai, savivaldybių įsigyti (įsigyjami) nuosavybėn pagal Valstybės turto perdavimo savivaldybių nuosavybėn įstatymą⁵ ir įstatymą „Dėl dalies valstybės turto priskyrimo ir perdavimo savivaldybių nuosavybėn“; o pagal to paties įstatymo 8 straipsnio 1 dalį, valstybinė žemė gali būti perduodama ir pagal panaudos sutartį laikinai neatlygintinai naudotis valstybės institucijoms, savivaldybėms, miškų urėdijoms, valstybinių rezervatų direktorijoms, valstybinių parkų direktorijoms, kitoms iš valstybės ar savivaldybių biudžetų išlaikomoms įstaigoms.

Mokykla naudojasi valstybine žeme po Mokyklos pastatais ir aplink juos. Šis valstybinės žemės sklypas įstatymų nustatyta tvarka nėra suformuotas, todėl neįregistruotas Nekilnojamojo turto kadastrė⁶, nesudaryta panaudos sutartis, neįregistruota Nekilnojamojo turto registre ir neapskaityta Mokyklos apskaitos registruose.

Mokykla naudojasi valstybinės žemės sklypu, esančiu po Mokyklos pastatais ir jų priklausiniais, kuris įstatymų nustatyta tvarka nėra suformuotas, nesudaryta panaudos sutartis ir neįregistruota Nekilnojamojo turto registre. Žemės sklypas neapskaitytas Mokyklos apskaitos registruose.

1.2. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą⁷, savivaldybės biudžetinės įstaigos nėra priskirtos šiame įstatyme nurodytam valstybės turto patikėtinių sąrašui. Valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais Savivaldybei valdyti, naudoti ir disponuoti juo perduotas patikėjimo teise.

⁴ Žin., 1994, Nr. 34-620; 2004, Nr. 28-868 ; 2010, Nr. 72-3616.

⁵ Žin., 1998, Nr. 6-113.

⁶ Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro įstatymas, 2000-06-27 Nr. VIII-1764 (su vėlesniais pakeitimais), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymas 1996-09-24 Nr. I-1539 (su vėlesniais pakeitimais).

⁷ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 1998-05-12 Nr. VIII-729, 9 str. 2 d. ir 10 str.

Savivaldybei perduotas patikėjimo teise valdyti valstybės turtas, Mokyklai buvo perduotas valdyti, naudoti ir disponuoti juo taip pat patikėjimo teise. Mokyklos patikėjimo teise valdomo valstybės turto įsigijimo vertė pagal 2010 m. gruodžio 31 d. apskaitos duomenis 14,6 tūkst. Lt, iš jų: ilgalaikio materialiojo turto – 12,7 tūkst. Lt., nematerialiojo – 1,7 tūkst. Lt, atsargų - 0,2 tūkst.Lt. Mokykloje patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaita tvarkoma atskirai nuo Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto apskaitos.

Savivaldybės taryba, nesilaikydama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatų, Savivaldybei patikėjimo teise valdyti perduotą valstybės turtą perdavė savivaldybės biudžetinei įstaigai - Mokyklai valdyti, naudoti ir disponuoti juo taip pat patikėjimo teise.

1.3. Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo⁸ 39 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pagal autorinę sutartį viena šalis (autorius ar jo teisių turėtojas) perduoda arba suteikia autorių turtines teises į literatūros, mokslo ar meno kūrinį arba įsipareigoja sukurti sutartyje nurodytą kūrinį ir perduoti ar suteikti autorių turtines teises į jį kitai šaliai (teisių perėmėjui ar licenciatui), o kita šalis įsipareigoja naudoti kūrinį arba pradėti juo naudotis sutartyje nustatytais sąlygomis ir sumokėti nustatytą autorinį atlyginimą, jeigu sutartyje nenustatyta kitaip. Šio straipsnio 2 dalyje nustatytos autorių sutarčių sąlygos.

Mokykla sudarė autorinę sutartį su eksperte dėl Mokyklos vadovo valstybinės veiklos siekiamoms kvalifikacinėms kategorijoms atitikties nustatymo ir vadovų kompetencijos pagrindimo įvertinimo ataskaitų parengimo. Mokyklų vadovų kompetencijų vertinimo tvarka ir procedūros reglamentuotos teisės aktais, todėl ekspertė savo intelektine veikla autorių teisių objekto nesukūrė, o tik atliko paslaugą.

Mokykla, sudarydama autorinę sutartį dėl mokyklos vadovų valstybinės veiklos siekiamoms kvalifikacinėms kategorijoms atitikties nustatymo ir vadovų kompetencijos pagrindimo įvertinimo ataskaitų parengimo, nesivadovavo Lietuvos Respublikos autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo 39 ir 40 nuostatomis. Mokyklų vadovų kompetencijų vertinimo tvarka ir procedūros reglamentuotos teisės aktais, todėl ekspertė savo intelektine veikla autorių teisių objekto nesukūrė, o tik atliko paslaugą.

1.4. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo⁹ 23 straipsnio 7 dalies 2 punktu nustatyta, kad, pardavus nereikalingą arba netinkamą (ne-

⁸ Žin., 2003, Nr. 28-1125.

⁹ Žin., 1998, Nr. 54 – 1492; 2002, Nr. 60 – 2412; 2009 Nr. 71-2891.

galimą) naudoti savivaldybės turta, 50 proc. gautų pajamų, atskaičius jo saugojimo ir pardavimo išlaidas, pervedama į Savivaldybės biudžetą.

Mokykloje atliekant rekonstrukcijos darbus buvo pakeisti radiatoriai, kurie komisijos buvo pripažinti netinkamais naudoti ir nuspręsta juos parduoti į metalo laužą. Parduota 8,9 t metalo laužo, gauta 5,8 tūkst. Lt pajamų.

Mokykla nesivadovavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 straipsnio 7 dalies 2 punktu, nes 50 proc. gautų pajamų už parduotą metalo laužą, atskaičius jo saugojimo ir pardavimo išlaidas, nepervedė į Savivaldybės biudžetą.

2. Dėl darbuotojų darbo apmokėjimo

Mokyklos darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka¹⁰, o pedagoginių darbuotojų – dar ir Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašu¹¹ (toliau – Aprašas). Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbas apmokamas taikant koeficientus, kurių pagrindu imama Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta bazinė mėnesinė alga (bazinis valandinis atlygis).

Biudžetinės įstaigos darbuotojų darbo užmokestį sudaro:

- tarnybinis atlyginimas ar tarifinis atlygis (koeficientais), padaugintas iš bazinės mėnesinės algos dydžio;
- tarnybinio atlyginimo priedai;
- priemokos;
- vienkartinės piniginės išmokos, skirtos darbuotojams skatinti.

Pedagoginių darbuotojų darbo užmokestis

Mokyklos pedagoginiams darbuotojams darbo užmokestis mokamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, skirtos moksleivio krepšeliui finansuoti.

Mokykloje 2010 m. gruodžio 31 d. buvo patvirtinta 5,0 pedagoginės pareigybės. Iš jų neužimta 0,5 etato kompiuterijos inžinieriaus ir 0,25 etato bibliotekininko pareigybės.

Mokykla 2010 metais pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčiui išleido 533,6 tūkst. Lt moksleivio krepšelio lėšų. Didžiausią darbo užmokesčio dalį – 99,9 proc. – sudarė tarnybinis atlyginimas. Priedams išleista 1,8 tūkst. Lt. Vienkartinė piniginių išmokų 2010 metais išmokėta nebuvo.

¹⁰ Žin., 1993, Nr. 28-655, 2005, Nr. 80-2904; 2008, Nr. 150-6101; 2009, Nr. 100-4185

¹¹ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gruodžio 14 d. įsakymas Nr. ISAK-2711.

2.1. Aprašo 6.4 - 6.6, 12.3 - 12.5 punktais nustatyta, kad vadovams ir jų pavaduotojams tarnybinių atlyginimų koeficientai nustatomi, jei jiems numatytos 5 kontaktinės valandos per savaitę, įskaitant ir darbo užmokestį už pasiruošimą pamokoms ir sąsiuvinių taisymą. Jeigu jiems nenustatytos 5 kontaktinės valandos per savaitę, tarnybinių atlyginimų koeficientai turi būti mažinami.

Tarifikacijos sąrašas - tai dokumentas, kuriame nurodomi mokytojai, pateikiami duomenys apie jų darbo stažą, išsilavinimą, kvalifikacinę kategoriją, paskirtą darbo krūvį ir nurodomi kiti teisės aktuose nustatyti duomenys, kurių reikia darbo užmokesčiui apskaičiuoti. Mokyklos direktoriaus patvirtintame¹² tarifikacijos sąraše direktoriui ir direktoriaus pavaduotojui nenurodytos 5 kontaktinės valandos per savaitę, kurios yra sudedamoji jų pareigybių darbo užmokesčio dalis. Audito metu buvo nustatyta, kad direktorius ir jo pavaduotojas turėjo 5 kontaktines savaitines valandas, tik jos nepažymėtos tarifikacijos sąraše ir darbo laiko apskaitos žiniaraštyje.

Mokyklos direktoriaus 2010 m. sausio 20 d. įsakymu Nr. DV-48 patvirtintame Mokytojų ir kitų darbuotojų tarifikacijos sąraše 2010 m. sausio 1 d. nenurodytos direktoriui ir direktoriaus pavaduotojui tarifikuotos 5 kontaktinės valandos per savaitę, kurios yra sudedamoji jų pareigybių darbo užmokesčio dalis, nesivadovauta Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos Aprašu.

Pažymėtina, kad Mokyklos direktorius atkreipė dėmesį į mūsų išsakytus pastebėjimus ir nuo 2010 m. rugsėjo 1 d. tarifikacijos sąraše nurodė direktoriui ir direktoriaus pavaduotojui tarifikuotas 5 kontaktines valandas per savaitę.

2.2. Mokyklos direktorius Gulbinėnų vaiko dienos centro pailgintos dienos grupės auklėtojai nustatė 13,6 atlyginimo koeficientą bazinės mėnesinės algos dydžiais, nesivadovaudamas Aprašu. Pagal Aprašą minėtai auklėtojai galėjo būti taikomas maksimalus 11,75 koeficientas. Dėl neteisingai nustatyto tarnybinio atlyginimo koeficiento laikotarpiu nuo 2010 m. sausio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. priskaičiuota 1,8 tūkst. Lt didesnė darbo užmokesčio suma, be to, priskaičiuota ir sumokėta 0,6 tūkst. Lt didesnė socialinio draudimo įmokų suma (skaičiuojant nuo maksimalios koeficiento ribos). Auklėtojai darbo užmokestis mokamas ES projekto lėšomis.

Pažeidžiant Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašą auklėtojai nustatytas didesnis tarnybinio atlyginimo koeficientas, dėl to neteisėtai priskaičiuota 2,4 tūkst. Lt darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų.

Pažymėtina, kad direktorius atsižvelgė į audito metu išsakytus pastebėjimus ir nuo 2010 m. rugsėjo 1 d. auklėtojai tarnybinių atlyginimų nustatė vadovaudamasis Aprašu.

Kitų Mokyklos darbuotojų darbo apmokėjimas

Mokykloje 2010 metų pabaigai buvo patvirtinta 10 darbuotojų, kuriems darbo užmokestis mokamas iš Savivaldybės biudžeto lėšų, pareigybių. 2010 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos patvirtintos pareigybės.

2010 metais darbuotojų darbo užmokesčiui Mokykla išleido 122,8 tūkst. Lt Savivaldybės biudžeto asignavimų, iš jų priedams išleista 1,1 tūkst. Lt.

2.3. Mokyklos direktorius ūkvedžiui nustatė 10,0 atlyginimo koeficientą bazinės mėnesinės algos dydžiais nesivadovaudamas Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka. Pareiginėje instrukcijoje ūkvedžiui numatytos funkcijos atitinka Lietuvos darbo rinkos mokymo tarybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sudarytame Lietuvos profesijų klasifikatoriuje numatytoms tarnautojo funkcijoms, todėl ši pareigybė priskirtina tarnautojų kategorijai (5121 kodas). Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkoje nustatytas švietimo įstaigų *tarnautojų* darbo užmokesčio koeficiento intervalas 6,25 – 9 bazinės mėnesinės algos dydžiais.

Dėl neteisingai nustatyto tarnybinio atlyginimo koeficiento nuo 2010 m. sausio 1 d. iki rugpjūčio 31 d. priskaičiuota ir išmokėta didesnė 1,0 tūkst. Lt darbo užmokesčio ir 0,3 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokų suma (skaičiuojant nuo maksimalios koeficiento ribos).

Pažeidžiant Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarką, ūkvedžiui nustatytas didesnis tarnybinio atlyginimo koeficientas, dėl to biudžetui padaryta 1,3 tūkst. Lt žala.

Pažymėtina, kad direktorius atsižvelgė į audito metu išsakytus pastebėjimus ir nuo 2010 m. rugsėjo 1 d. ūkvedžiui tarnybinį atlyginimą nustatė vadovaudamasis Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka.

3. Dėl ataskaitų teisingumo

Buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo vertinimas

---

¹² Mokyklos direktoriaus 2010 m. sausio 20 d. įsakymas Nr. DV-48 „Dėl mokytojų ir kitų darbuotojų tarififikacijos sąrašo“ 2010 m. sausio 1 d.

Audito metu vertinome Mokyklos buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo prieš pradėdant taikyti viešojo VSAFAS pagal VSS buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo tvarkos aprašą¹³ (toliau – Aprašas) teisingumą.

3.1. Ne visi pateikti buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo dokumentai užpildyti ir paaiškinti:

Senojo sąskaitų plano sąskaitų likučių perkėlimo į privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas žiniaraštyje (Aprašo 2 priedas) neužpildyti 0 klasės “Nebalansinės sąskaitos” duomenys, t.y. neparodytas 3,4 tūkst. Lt išsinuomoto turto ir 92 vnt. numeruotų blankų likutis;

Likučių pokyčio dėl pagal VSAFAS reikalavimus atliktų veiksmų žiniaraštyje (Aprašo 3 priedas): neparodytas 10651 Lt. kredito likučio pokytis sąskaitoje 425 “Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto (gautos)”; nepaaiškintas sąskaitos 424 “Finansavimo sumos (gautos)” likučio debeto pokytis 1626,45 Lt.

3.2. Aprašo 11 punktu nustatyta, kad prieš pradėdama taikyti VSAFAS, t.y. 2009 m. gruodžio 31 d. įstaiga inventorizuoja visą turtą ir įsipareigojimus pagal Inventorizacijos taisykles ir apskaitoje įregistruoja inventorizacijos rezultatus.

Vadovaujantis 22-ojo VSAFAS „Turto nuvertėjimas“¹⁴ 74 punkto nuostatomis, pagal pirmosios ataskaitinio laikotarpio, kuri VSS pradeda taikyti šį standartą, dienos būklę turi būti atlikta turto inventorizacija ir įvertintas turto nuvertėjimas.

24-ojo VSAFAS “Su darbo santykiais susijusios išmokos”¹⁵ 36 punktu nustatyta, kad VSS, taikydamas šį standartą pirmą kartą, perkeldamas pradinius likučius, inventorizuoja kiekvieno darbuotojo nepanaudotų kasmetinių atostogų dienas.

Vadovaujantis Inventorizacijos taisyklių¹⁶ 4 punkto nuostatomis, biudžetinės įstaigos privalo inventorizuoti statybos darbus, vertybinius popierius, skolas (mokėtinas, gautinas), įsipareigojimus, vadovaujantis 60 punktu, kasmet turi būti suderinamos skolų sumos ir tai įforminama suderinimo aktu.

Mokykloje inventorizacija atlikta nesivadovaujant teisės aktais, perkelti likučius nebuvo atliktas perkeltų sąskaitų likučių įvertinimas pagal VSAFAS: nebuvo vertintas ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nuvertėjimas, nebuvo atlikta kiekvieno darbuotojo nepanaudotų kasmetinių atostogų dienų inventorizacija ir kt., negalime pasisakyti, kad turto ir įsipareigojimų likučiai 2010 m. sausio 1 d. yra teisingi.

¹³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. liepos 10 d. įsakymas Nr. 1K – 224 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

¹⁴ Žin., 2008, Nr. 147-5920.

¹⁵ Žin., 2008, Nr. 143-5725; 2010, Nr. 128 - 6549

¹⁶ Žin., 1999, Nr.50-1622; 2008, Nr. 49-1822

3.3. 17 – ojo VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“¹⁷ 5 punkte apibrėžta, kad pinigų ekvivalentai – tai trumpalaikės (iki trijų mėnesių) likvidžios investicijos, kurios gali būti greitai iškeičiamos į tam tikras pinigų sumas ir kurių vertės pokyčio rizika yra nereikšminga.

Mokykloje 2009 m. gruodžio 31 d. senosios sąskaitos 132 „Piniginiai dokumentai“ debeto likutis 12,50 Lt, perkeltas į naujojo sąskaitų plano sąskaitą 2450001 „Piniginiai dokumentai“ debetą. Pagal Privalomojo bendrojo sąskaitų plano registravimo sąskaitų detalų žiniaraštį (Aprašo 5 priedas), ši likutį sudaro lengvojo automobilio kelionės lapai ir įgaliojimai. Numeruoti blankai neatitinka piniginio ekvivalento sampratos.

Naujojo sąskaitų plano sąskaitos 2450001 „Piniginiai dokumentai“ debeto likutis 2010 m. sausio 1 d. neteisingas.

Biudžeto vykdymo ataskaitų vertinimas

3.4. Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių¹⁸ (toliau – Taisyklės) 2 punktu nustatyta, kad metinį ataskaitų rinkinį sudaro: įmokų į biudžetą, skiriamų specialiosioms programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr.1); žemesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2); finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita (forma Nr. 3); žemesniojo lygio biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo aiškinamasis raštas. Taisyklių 10 punkte nurodyta, kas turi būti atskleista Aiškinamajame rašte. Taisyklių 11 punkto nuostatomis, ataskaitos sudaromos pagal paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos duomenis tūkstančiais litų su vienu ženklu po kablelio.

Mokykla, teikdama metinį biudžeto ataskaitų rinkinį, nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis, nes nepateikė Aiškinamojo rašto, kuriame turėjo būti apibendrinti pagrindiniai išlaidų sąmatų vykdymo (nevykdymo) rodikliai (pagal patvirtintas programas) ir paaiškinamos priežastys, atskleista kita svarbi finansinė informacija.

Biudžeto vykdymo ataskaitos sudarytos litais.

3.5. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijoje¹⁹ (toliau – Klasifikacija) nustatyta, kad straipsnyje „Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nuoma“ apskaitomos ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nuomos išlaidos.

¹⁷ Žin., 2008, Nr. 147-5920; 2009, Nr. 149-6697

¹⁸ Žin., 2009, Nr.3-60; 2009, Nr.151-6813; 2010, Nr.54-2658; 2010, Nr.62-3084.

¹⁹ LR finansų ministro 2003 m. liepos 13 d. įsakymas Nr. 1K-184. Žin. 2003, Nr. 69-3135; 2010, Nr.36-1732

Mokykla iš UAB „Biznio mašinų kompanija“ nuomojasi kopijavimo aparatą ir kas mėnesį moka po 97,41 Lt. 2010 metais už kopijavimo aparato nuomą sumokėta 1,0 tūkst. Lt. Kopijavimo aparato nuomos išlaidos parodytos Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2)(9.2.1.1. „Mokyklos aplinkos finansavimo programa“) 33 eilutėje „Kitos paslaugos“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas – 2.2.1.1.1.30.).

Dėl to, kad apskaitant ilgalaikio materialiojo turto nuomos išlaidas nebuvo vadovaujama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, programos 9.2.1.1. „Mokyklos aplinkos finansavimo programa“ Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) 26 eilutė „Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nuoma“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.14.) kasinės išlaidos sumažintos 1,0 tūkst. Lt, o 33 eilutės „Kitos paslaugos“ kasinės išlaidos ta pačia suma padidintos.

3.6. Klasifikacijoje nustatyta, kad straipsnyje „Transporto išlaikymas“ apskaitomos transporto priemonių remonto, nuomos bei transporto priemonių išlaikymo išlaidos; transporto draudimo išlaidos.

Mokykla autobuso draudimo išlaidas – 0,6 tūkst. Lt parodė Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) (9.2.1.1. „Mokyklos aplinkos finansavimo programa“) 33 eilutėje „Kitos paslaugos“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas – 2.2.1.1.1.30.).

Dėl to, kad apskaitant transporto priemonės draudimo išlaidas nebuvo vadovaujama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, programos 9.2.1.1. „Mokyklos aplinkos finansavimo programa“ Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) 19 eilutė „Transporto išlaikymas“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.6.) kasinės išlaidos sumažintos 0,6 tūkst. Lt, o 33 eilutės „Kitos paslaugos“ kasinės išlaidos ta pačia suma padidintos.

3.7. Klasifikacijoje nustatyta, kad straipsnyje „Spaudiniai“ apskaitomos knygų, įskaitant knygas bibliotekų fondams, periodinių leidinių ir kitų spaudinių įsigijimo išlaidos.

Mokykloje iš moksleivio krepšelio lėšų įsigyta knygų už 8,2 tūkst. Lt. Šios išlaidos Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) (9.2.1.1. „Moksleivio krepšelis“) parodytos 18 eilutėje „Kitos prekės“.

Dėl to, kad apskaitant išlaidas knygoms nebuvo vadovaujama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, programos 9.2.1.1. „Moksleivio krepšelis“ Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2010 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. 2) 16 eilutė „Spau-

diniai“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.8.) kasinės išlaidos sumažintos 8,2 tūkst. Lt, o 18 eilutės „Kitos prekės“ kasinės išlaidos ta pačia suma padidintos.

3.8. Vadovaujantis TTViešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo²⁰ 33 straipsnio nuostatomis, VSS ataskaitų rinkiniai skelbiami jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, - už atitinkamos VSS grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo VSS interneto svetainėje.

Mokykla savo interneto svetainėje nepaskelbė I-III ketv. biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių kaip tai numato teisės aktai

Finansinių ataskaitų rinkinio vertinimas

3.9. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo²¹ 7 straipsnio 3 dalimi nustatyta pareiga įstaigos vadovui patvirtinti įstaigos sąskaitų, kuriose sukaupiama informacija, parodanti įstaigos turtą, nuosavą kapitalą, finansavimo sumas, išipareigojimus, pajamas ir sąnaudas, planą.

Mokyklos direktorius 2009 m. gruodžio 18 d. įsakymu Nr. DV-40 patvirtino individualų Mokyklos sąskaitų planą.

Mokyklos direktoriaus patvirtintas individualus sąskaitų planas nėra išsamus, nes jame patvirtintos ne visos sąskaitos, kurios naudojamos Mokyklos apskaitoje. Nepatvirtintos detalizuojančios buhalterinės sąskaitos 2411104, 8710105, 7013001, 7013003; 7023001.

3.10. Vadovaujantis 1-ojo VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“²² 32 punkto nuostatomis, siekiant, kad finansinėse ataskaitose būtų teisingai rodomas VSS turtas, finansavimo sumos, išipareigojimai, grynasis turtas, pajamos ir sąnaudos, VSS turi pasirinkti apskaitos politiką, kuri bus taikoma.

Mokykloje apskaitos politika patvirtinta 2010 m. birželio 16 d. direktoriaus įsakymu Nr. DV-79, patikslinta direktoriaus 2010 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. DV-10.

Mokykloje apskaitos politika patvirtinta 2010 m. birželio 16 d., todėl negalime pagrįstai tvirtinti, kad Mokykloje 2010 metais apskaita buvo tvarkoma vadovaujantis VSAFAS.

3.11. 2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“²³ 8 punktas nustato, kad šio standarto prielaidose pateiktos formos ir jose nurodyti straipsniai yra privalomi sudarant atitinkamo lygio finansinės

²⁰ Žin., 2007, Nr. 77-3046; 2008, Nr. 137-5370; 2010, Nr. 67-3341.

²¹ Žin., 2001, Nr. 99-3515; 2008, Nr. 82-3236.

²² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. 1K-388 (Žin., 2008, Nr. 1-29; 2009, Nr. 157-7103; 2011, Nr.15-690).

²³ Žin., 2007, Nr. 136-5537; 2008, Nr. 147-5920; 2009, Nr. 157-7105; 2011, Nr.15-690.

būklės ataskaitą. VSS nuožiūra finansinės būklės ataskaitos formos negali būti keičiamos, įterpiant naujus straipsnius, išbraukiant pateiktuosius ar juos pergrupuojant, taip pat tuo atveju, jei pateiktų formų straipsnių likučiai lygūs nuliui.

Mokyklos pateikta Finansinės būklės ataskaita (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas) pagal 2010 m. gruodžio 31 d. duomenis neatitinka 2-ojo VSAFAS 2 priede pateiktos formos, neatsižvelgta į Finansų ministro 2011 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. 1K-024 padarytus pakeitimus.

3.12. 2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 26.5 punktas nustato, kad sukauptas gautinas sumas sudaro VSS sukauptos gautinos sumos iš biudžeto (sukauptos finansavimo pajamos), sukauptos pajamos (gautinos sumos už einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu suteiktas paslaugas, kai apmokėjimas bus įvykdytas ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais) ir kitos sukauptos gautinos sumos. Pagal 26.6 punktą, kitos gautinos sumos, tai gautinos sumos už prarastą turtą (išieškotinos sumos už padarytą žalą), atskaitingų asmenų grąžintinos sumos, gautini veiklos mokesčiai, palūkanos, dividendai, gautinos grąžintinos finansavimo sumos.

Mokyklos pateiktoje Finansinės būklės ataskaitoje (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas) pagal 2010 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnis „Sukauptos gautinos sumos“ sumažintas 3361,01 Lt (pervestų Finansų skyriui ir negrąžintų specialiosios programos lėšų suma) ir ta pačia suma padidintas straipsnis „Kitos gautinos sumos“.

3.13. 2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 28 punktu nustatyta, kad straipsnyje „Pinigai ir pinigų ekvivalentai“ rodomi bankų sąskaitose ir kasoje esantys pinigai ir pinigų ekvivalentai bei pinigai kelyje. Pinigais kelyje laikomi į viešojo sektoriaus subjekto banko sąskaitą pervesti, bet dar negauti pinigai.

Mokyklos apskaitos duomenimis pinigų likutis – 968,71 Lt (pavedimų lėšos). Trumpalaikių (iki trijų mėnesių) likvidžių investicijų, atitinkančių pinigų ekvivalentų sampratą, Mokykla neturi.

Mokyklos pateiktoje Finansinės būklės ataskaitoje (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas) pagal 2010 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnis „Pinigai ir pinigų ekvivalentai“ parodytas 1013,91 Lt likutis, t.y. jis padidintas 45,20 Lt.

3.14. 2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 43 punktu nustatyta, kad straipsnyje „Sukauptos mokėtinos sumos“ rodomos sukauptos mokėtinos finansavimo sumos, sukauptos mokėtinos sumos į valstybės biudžetą ir kitos sukauptos mokėtinos sumos. Šiame straipsnyje rodomos ir sukauptos

tos sąnaudos (įsipareigojimų sumos, kai įsipareigojimai apskaitoje registruojami einamuoju ataskaitiniu laikotarpiu, o apmokėjimas bus vykdomas ateinančiais ataskaitiniais laikotarpiais).

Mokykla 2010 m. gruodžio 31 d. turėjo 40247,82 Lt sukauptų mokėtinų sumų (sukauptos atostoginių sąnaudos).

Mokyklos pateiktoje Finansinės būklės ataskaitoje (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas) pagal 2010 m. gruodžio 31 d. duomenis straipsnis „Sukauptos mokėtinos sumos“ sumažintas 40247,82 Lt ir ta pačia suma padidintas straipsnis „Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai“.

3.15. Mokyklos pateiktoje Pinigų srautų ataskaitoje (5-ojo VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“ 2 priedas) straipsnyje „Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje“ likutis padidintas 12,50 Lt (Žr. šios ataskaitos pastebėjimų 3.3 punktą).

3.16. 8-asis VSAFAS „Atsargos“²⁴ nustato VSS atsargų registravimo apskaitoje, jų įvertinimo ir pateikimo finansinėse ataskaitose reikalavimus. Apskaitoje atsargos grupuojamos į atsargas, naudojamas veikloje ir į atsargas, skirtas parduoti (perduoti).

3-ojo VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“²⁵ 11 punktu nustatyta, kad VSS pajamos ir sąnaudos veiklos rezultatų ataskaitoje rodomos pagal veiklos pobūdį, t. y. pagrindinės veiklos, kitos veiklos, finansinės ir investicinės veiklos, kad būtų aišku, iš kokių pajamų subjektas finansuoja savo vykdomą veiklą ir kokie atitinkamos veiklos rezultatai.

Mokykloje buvo keičiami radiatoriai. Seni radiatoriai buvo įvertinti grynąja realizavimo verte ir apskaityti atsargų, naudojamų įstaigos veikloje, sąskaitoje kaip metalo laužas. Pardavus metalo laužą Mokykla gavo 5,8 tūkst. Lt pajamų, kurias nurodė kaip pagrindinės veiklos kitas pajamas. Nurašytos atsargos pripažintos pagrindinės veiklos sąnaudomis. Pastaroji veikla (metalo laužo pardavimas) Mokyklai yra atsitiktinė ir todėl priskiriama kitai jos veiklai, o ne pagrindinei veiklai.

Mokykloje neteisingai apskaičius atsargas, skirtas parduoti ir neteisingai pripažinus pajamas ir sąnaudas pagal veiklos pobūdį, neteisingi duomenys pateikti:

- Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2010 m. gruodžio 31 d. duomenis A.III, B.IX, C, D, D.I, D.II ir D.III eilutėse.

- 2010 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto lentelėje „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ (8-ojo VSAFAS „Atsargos“ 1 priedas): 2.2 ir 3.1 eilutės sumažintos 5800,60 Lt ir ta pačia suma padidintos 2.1 ir 3.3 eilutės.

²⁴ Žin., 2008, Nr. 75-2967; 2009, Nr. 157-7104; 2011, Nr.15-696.

²⁵ Žin. 2007, Nr. 136-5538; 2008, Nr. 147-5920; 2009, Nr. 151-681.

3.17. Veiklos rezultatų ataskaitoje pagal 2010 m. gruodžio 31 d. duomenis C eilutėje „Pagrindinės veiklos perviršis ar deficitas“ duomenys nenurodyti, o D eilutėje „Kitos veiklos rezultatas“ nurodyti duomenys neteisingi.

3.18. Mokyklos 2010 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto lentelėje „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ (8-ojo VSAFAS „Atsargos“ 1 priedas) 13 eilutėje „Atsargų balansinė vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje“ parodytas 30900,13 Lt neatitinka Finansinės būklės ataskaitos (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas) pagal 2010 m. gruodžio 31 d. duomenis C.I. eilutėje nurodyto 5940,78 Lt likučio. 2010 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto lentelėje „Atsargų vertės pasikeitimas per ataskaitinį laikotarpį“ parodytas 24959,35 Lt didesnis atsargų likutis.

3.19. 11-ojo VSAFAS „Sąnaudos“²⁶ 19 punktu nustatyta, kad VSS, rengiančių žemesniojo lygio finansines ataskaitas, aiškinamajame rašte turi būti pateikta informacija, kiek darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos etatų sąrašė esantiems darbuotojams ir kiek – kitiems darbuotojams, t. y. dirbantiems pagal terminuotas, autorines ir panašias darbo sutartis, ir kiek tokių darbuotojų yra.

24 – ojo VSAFAS „Su darbo santykiais susijusios išmokos“²⁷ 34 punkte nustatyta, kad žemesniojo lygio aiškinamajame rašte teikiama ši informacija: vidutinis per ataskaitinį laikotarpį ir praėjusį ataskaitinį laikotarpį darbuotojų skaičius; asmenų, kurie teikė paslaugas ir atliko darbus pagal kitas nei darbo sutartis, savo ekonomine prasme atitinkančias darbo santykių esmę, skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir pabaigoje; ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis pripažintų išmokų minėtiems asmenims, suma.

Mokyklos 2010 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte neatskleista pagal 11-ąją ir 24-ąją VSAFAS privaloma atskleisti informacija.

3.20. 6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“²⁸ 14 punktu nustatyta, kad Aiškinamojo rašto pastabas sudaro lentelės ir (arba) tekstinė informacija, kuriomis paaiškinami reikšmingi finansinių ataskaitų straipsniai.

²⁶ Žin. 2008, Nr. 20-743; 2008, Nr.147-5920; 2010, Nr.2-89.

²⁷ Žin., 2008, Nr. 143-5725; 2010, Nr.128-6549

²⁸ Žin.,2008, Nr.97-3756 ; 2008, Nr.147-5920; 2009, Nr. 157-7107.

8 –ojo VSAFAS „Atsargos“ 45 punktu, 12 –ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“²⁹ 79 punktu ir 13 –ojo VSAFAS „Nematerialusis turtas“³⁰ 65 punktu nustatyta, kad VSS aiškinamajame rašte turi pateikti informaciją apie valstybei nuosavybės teise priklausantį, savivaldybės patikėjimo teise valdomą ilgalaikį materialųjį, nematerialųjį turtą ir atsargas.

Mokyklos patikėjimo teise valdomas valstybės turtas likutis išigijimo verte pagal 2010 m. gruodžio 31 d. apskaitos duomenis 14,6 tūkst. Lt, iš jų: ilgalaikio materialiojo turto – 12,7 tūkst. Lt., nematerialiojo – 1,7 tūkst. Lt, atsargų - 0,2 tūkst.Lt.

Mokyklos 2010 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte neatskleista informacija apie valstybei nuosavybės teise priklausantį, Mokyklos patikėjimo teise valdomą ilgalaikį materialųjį, nematerialųjį turtą ir atsargas.

3.21. 25-ojo VSAFAS „Segmentai“³¹ 9 punktu nustatyta, kad turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai prie pirminių veiklos segmentų priskiriami pagal tai, kokioms *valstybės funkcijoms vykdyti* skiriami ir naudojami išteklių. Šio standarto 11 punktu VSS įpareigotas tvarkyti turto, įsipareigojimų ir finansavimo sumų apskaitą pagal segmentus taip, kad galėtų finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (toliau – aiškinamasis raštas) rodomas savo pagrindinės veiklos sąnaudas ir išmokas tinkamai priskirti prie veiklos segmentų.

Mokykla 2010 metais vykdė dvi valstybės funkcijas: „Švietimas“ ir „Socialinė apsauga“ (nemokamas moksleivių maitinimas). Nemokamam moksleivių maitinimui gavo ir panaudojo 48499,10 Lt.

Mokykla nesivadovavo 25-ojo VSAFAS „Segmentai“ reikalavimais, nes 2010 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto lentelėje „2010 m. informacija pagal veiklos segmentus“ (25-ojo VSAFAS „Segmentai“ priedas) socialinių išmokų nemokamam moksleivių maitinimui sąnaudas – 48499,10 Lt parodė segmente „Švietimas“, o Aiškinamojo rašto 3.16 punkte nurodė, kad apskaitą tvarko pagal segmentą „Švietimas“.

3.22. 22-ojo VSAFAS „Turto nuvertėjimas“³², 6 punkto nuostatomis, sudarydamas finansines ataskaitas VSS turi nustatyti, ar yra turto nuvertėjimo požymių.

Mokykloje buvo atlikta metinė inventorizacija, tačiau nebuvo vertinta, ar turtas turi nuvertėjimo požymių.

²⁹ Žin., 2008, Nr. 55-2085, Nr. 147-5920; 2010, Nr. 1-44; 2011, Nr.15-701.

³⁰ Žin., Nr. 86-3438, Nr. 147-5920; 2010, Nr. 2-92; 2011, Nr.15-702.

³¹ Žin., 2008, Nr. 82-3275; 2010, Nr. 66-3294 .

³² Žin., 2008, Nr. 78-3083.

3.23. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo³³ 33 straipsnio nuostatomis, VSS ataskaitų rinkiniai skelbiami jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, - už atitinkamos VSS grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo VSS interneto svetainėje. Vadovaujantis 23 –ojo VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“³⁴, 22 punkto nuostatomis, viešojo sektoriaus subjektas per 10 kalendorinių dienų nuo tarpinių finansinių ataskaitų pateikimo dienos savo interneto svetainėje paskelbia tarpinių ataskaitų rinkinį.

Mokykla savo interneto svetainėje nepateikė I-III ketv. Finansinių ataskaitų rinkinių kaip tai numato teisės aktai.

3.24. Vadovaujantis 1-ojo VSAFAS 29 punkto nuostatomis, jei VSS tvarko apskaitą nesilaikydamos nors vieno VSAFAS ar jo reikalavimo, tuomet negalima tvirtinti, kad finansinių ataskaitų rinkinys parengtas pagal VSAFAS.

Apibendrinę aukščiau išdėstytas pastabas dėl nepilnai atskleistos informacijos aiškinamajame rašte, dėl turto nuvertėjimo nevertinimo, dėl apskaitos politikos pavėluoto patvirtinimo, tarpinių ataskaitų rinkinių nepaskelbimo interneto svetainėje, teigiame, kad Mokyklos metinių finansinių ataskaitų rinkinys parengtas nesivadovaujant VSAFAS.

3.25. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo³⁵ nuostatomis, Finansų ministras patvirtino Konsolidavimo schemą³⁶. Taip pat nutarime numatyta, kad visų konsolidavimo lygių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami naudojantis Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacine sistema (toliau - VSAKIS). VSS teikia į VSAKIS konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui parengti reikalingą informaciją, kurios turinį, pateikimo terminus ir tvarką nustato finansų ministras. Iki šiol finansų ministras nėra nustatęs konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui parengti reikalingos informacijos turinio.

Finansų ministerijos tinklapyje paskelbta, kad nuo 2011 m. kovo 28 d. pradedami darbai susiję su tarpusavio operacijų informacijos pateikimu, nuosavybės dalių patikrinimu ir pateikimu bei finansinių ataskaitų rinkinių bei eliminavimo informacijos duomenų už 2010 metus pateikimu.

³³ Žin., 2007, Nr. 77-3046; 2008, Nr. 137-5370; 2010, Nr. 67-3341.

³⁴ Žin., 2008, Nr. 70-2685; 2011, Nr.15-699.

³⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. vasario 2 d. nutarimas Nr. 118 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimo Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotosioms ataskaitoms rengti sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“;

³⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. kovo 17 d. įsakymas Nr. 1K-092 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms ataskaitoms konsoliduoti sudėties ir atsakingų už konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių rengimą viešojo sektoriaus subjektų patvirtinimo“.

Kol nesukurta Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema, nėra finansų ministro patvirtintos Konsolidavimo tvarkos aprašo ir terminų, neaišku, kokią papildomą informaciją turės parengti ir atskleisti VSS ir kokius veiksmus turės atlikti, todėl mes negalime pasisakyti, ar rengiant ir pateikiant į VSAKIS metinį finansinių ataskaitų rinkinį visi veiksmai atlikti ir informacija atskleista.

4. Dėl vidaus kontrolės sistemos

Audito metu atlikus audito procedūras nustatyta, kad Mokykloje vidaus kontrolės sistema sukurta taip, kad užtikrintų pagrindinius jai keliamus tikslus, atsižvelgiant į vidaus kontrolės tikslą, veiklos riziką, vidaus kontrolės pastovumą ir jos atlikimo sąnaudas, apskaitos informacinę sistemą, turto apsaugos būklę ir kitus vidaus kontrolės kriterijus, yra sukurtos pagrindinės vidaus kontrolės procedūros, kiek tai įmanoma esant mažam darbuotojų skaičiui. Vidaus kontrolės sistema veikia patikimai, išskyrus kai kurias nereikšmingas išimtis, todėl vidaus kontrolės sistema vertinama kaip gera.

Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo³⁷ 5 straipsnio 1 dalies 7 punktu ir 7 straipsniu, biudžeto asignavimų valdytojai privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą, buhalterinės apskaitos organizavimą, ataskaitų rinkinių pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir kitų teisės aktų reikalavimus rengimą ir pateikimą. Jie už tai atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių³⁸ 4 punktu, už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą atsako biudžetinės įstaigos vadovas, o vadovaujantis taisyklių 20 punktu, vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

Pastebime, kad buhalterio pareiginės instrukcijos³⁹ 2 punktu nustatyta, kad buhalteris turi turėti ne žemesnį kaip aukštesnįjį išsilavinimą buhalterinės apskaitos srityje. 2010 metais **priimtas į darbą buhalteris neatitinka pareiginės instrukcijos reikalavimų, nes neturi buhalterinės apskaitos išsimokslinimo.**

³⁷ Žin., 1990, Nr. 24-596; 2010, Nr. 153-7781

³⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“

³⁹ Mokyklos direktoriaus 2008 m. rugsėjo 24 d. įsakymas Nr. 19/DV, 2010 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. DV – 1.

REKOMENDACIJOS

1. Imtis priemonių, kad po Mokyklos balanse apskaitytu nekilnojamuoju turtu būtų suformuoti žemės sklypai, sutvarkyta žemės naudojimo teisė, sudarytos panaudos sutartys ir naudojama žemė būtų apskaityta teisės aktų nustatyta tvarka (Pastebėjimų 1.1. p.).

2. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta *Pastebėjimų 1.2 punkte*, rekomenduojame kreiptis į Savivaldybės administraciją, kad būtų pakeisti Savivaldybės tarybos sprendimai ir valstybės turtas Mokyklai būtų perduotas neatlygintinai naudotis pagal panaudos sutartis.

3. Patikslinti Mokyklos individualų sąskaitų planą jame numatant visas naudojamas detalesias sąskaitas (Pastebėjimų 3.9. p.).

4. Biudžeto vykdymo ataskaitas pateikti vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis (Pastebėjimų 3.4 p.).

5. Užtikrinti, kad Savivaldybės biudžeto asignavimai būtų planuojami ir naudojami vadovaujantis teisės aktais, racionaliai, taupiai ir efektyviai, o patirtos išlaidos būtų apskaitomos ir biudžeto ataskaitų rinkiniuose parodomos pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją (Pastebėjimų 3.5 -3.7 p.).

6. Apskaitą tvarkyti ir ataskaitų rinkinius sudaryti vadovaujantis VSAFAS (Pastebėjimų 3.1 - 3.3. ir 3.10.- 3.22. p.).

7. Ataskaitų rinkinius paskelbti teisės aktų nustatyta tvarka (Pastebėjimų 3.8 ir 3.23. p.)

8. Užtikrinti, kad Mokykloje dirbtų atitinkamos kvalifikacijos kompetentingi specialistai.

KITI PASTEBĖJIMAI

Informacija apie audito metu nustatytas klaidas, pažeidimus ir neatitikimus kartu su rekomendacijomis juos pašalinti Mokyklai pateikta Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2010 m. rugpjūčio 24 d. raštu Nr. SS- 19 „Dėl audito išankstinio tyrimo rezultatų“. Pastebėjimai, rekomendacijos buvo teikiami ir žodžiu.

Apie rekomendacijų įgyvendinimą Mokykla Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybą informavo 2010 m. rugsėjo 21 d. raštu Nr. SD -9 „Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų“. Pa-

žymime Mokyklos pažangą, vykdant audito metu pateiktas rekomendacijas ir šalinant nustatytus trūkumus, kurie galėjo turėti įtakos metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumui, stiprinant vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumą, diegiant naujas vidaus kontrolės procedūras audito metu ir dėkojame Mokyklos darbuotojams už bendradarbiavimą bei pagalbą atliekant 2010 metų metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditą.

Neįgyvendintos rekomendacijos pateiktos rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. priedą).

Prašome raštu pateikti informaciją Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai apie įgyvendintas rekomendacijas ir jų įgyvendinimą įrodančių dokumentų kopijas kas ketvirtį, iki ateinančio ketvirčio pirmo mėnesio 10 d.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

Audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas - Krinčino Antano Vienažindžio pagrindinei mokyklai, kitas – Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai.

**Pasvalio rajono savivaldybės
kontrolės ir audito tarnybos
Krinčino Antano Vienažindžio
pagrindinės mokyklos
Finansinio audito ataskaitos
2011 m. kovo 30 d. Nr. A - 6
priedas**

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil.	Rekomendacija	Subjektas,	Veiksmas / Prie-	Rekomendacijos

Nr.		kuriam pateikta rekomendacija	monės / Komentari	įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Imtis priemonių, kad po Mokyklos balanse apskaitytu nekilnojamoju turtu būtų suformuoti žemės sklypai, sutvarkyta žemės naudojimo teisė, sudarytos panaudos sutartys ir naudojama žemė būtų apskaityta teisės aktų nustatyta tvarka (Pastebėjimų 1.1. p.).	Direktoriui	Tvarkysime dokumentus, kiek leis finansinės galimybės	2011-05-31
2.	kreiptis į Savivaldybės administraciją, kad būtų pakeisti Savivaldybės tarybos sprendimai ir Savivaldybei patikėjimo teise perduotas valstybės turtas būtų apskaitytas Savivaldybės administracijoje, o Mokyklai būtų perduotas neatlygintinai naudotis pagal panaudos sutartis. (Pastebėjimų 1.2. p.).	Direktoriui	Kreipsimės į Savivaldybės administraciją dėl Savivaldybės tarybos sprendimų pakeitimo	2011-05-31
3.	Patikslinti Mokyklos individualų sąskaitų planą jame numatant visas naudojamas detalias sąskaitas (Pastebėjimų 3.9. p.)	Direktoriui, buhalteriu	Bus patikslintas Mokyklos individualų sąskaitų planas	2011-06-30
4.	Užtikrinti, kad Savivaldybės biudžeto asignavimai būtų planuojami ir naudojami vadovaujantis teisės aktais, racionaliai, taupiai ir efektyviai, o patirtos išlaidos būtų apskaitomos ir biudžeto ataskaitų rinkiniuose parodomos pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją (Pastebėjimų 3.5 -3.7 p.).	Direktoriui, buhalteriu	Savivaldybės biudžeto asignavimai bus planuojami ir naudojami vadovaujantis teisės aktais, racionaliai, taupiai ir efektyviai, o patirtos išlaidos bus apskaitomos ir biudžeto ataskaitų rinkiniuose parodomos pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją	2011-12-31
5.	Apskaitą tvarkyti ir ataskaitų rinkinius sudaryti vadovaujantis VSAFAS (Pastebėjimų 3.1 -3.3. ir 3.10.- 3.22. p.).	Buhalteriu	Apskaitą tvarkysime ir ataskaitų rinkinius rengsime vadovaudamiesi	2011-12-31

			VSAFAS	
6.	Ataskaitų rinkinius paskelbti teisės aktų nustatyta tvarka (Pastebėjimų 3.23. p.)	Direktoriui	Ataskaitų rinkinius skelbsime Mokyklos interneto svetainėje	2011-06-30
7.	Užtikrinti, kad Mokykloje dirbtų atitinkamos kvalifikacijos kompetentingi specialistai.	Direktoriui	Sieksime, kad buhalterijoje dirbtų atitinkamos kvalifikacijos specialistai	2011-12-31